

USTAWA**z dnia 18 września 2001 r.****o podpisie elektronicznym⁽¹⁾****(tekst pierwotny: Dz. U. 2001 r. Nr 130 poz. 1450)****(tekst jednolity: Dz. U. 2013 r. poz. 262)****Rozdział I****Przepisy ogólne**

Art. 1. Ustawa określa warunki stosowania podpisu elektronicznego, skutki prawne jego stosowania, zasady świadczenia usług certyfikacyjnych oraz zasady nadzoru nad podmiotami świadczącymi te usługi.

Art. 2. Przepisy ustawy stosuje się do podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne, mających siedzibę lub świadczących usługi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 3. Użyte w ustawie wyrażenia oznaczają:

1) podpis elektroniczny - dane w postaci elektronicznej, które wraz z innymi danymi, do których zostały dołączone lub z którymi są logicznie powiązane, służą do identyfikacji osoby składającej podpis elektroniczny;

2) bezpieczny podpis elektroniczny - podpis elektroniczny, który:

a) jest przyporządkowany wyłącznie do osoby składającej ten podpis,

b) jest sporządzany za pomocą podlegających wyłącznej kontroli osoby składającej podpis elektroniczny bezpiecznych urządzeń służących do składania podpisu elektronicznego i danych służących do składania podpisu elektronicznego,

c) jest powiązany z danymi, do których został dołączony, w taki sposób, że jakakolwiek późniejsza zmiana tych danych jest rozpoznawalna;

3) osoba składająca podpis elektroniczny - osobę fizyczną posiadającą urządzenie służące do składania podpisu elektronicznego, która działa w imieniu własnym albo w imieniu innej osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej;

4) dane służące do składania podpisu elektronicznego - niepowtarzalne i przyporządkowane osobie fizycznej dane, które są wykorzystywane przez tę osobę do składania podpisu elektronicznego;

5) dane służące do weryfikacji podpisu elektronicznego - niepowtarzalne i przyporządkowane osobie fizycznej dane, które są wykorzystywane do identyfikacji osoby składającej podpis elektroniczny;

6) urządzenie służące do składania podpisu elektronicznego - sprzęt i oprogramowanie skonfigurowane w sposób umożliwiający złożenie podpisu lub poświadczenia elektronicznego przy wykorzystaniu danych służących do składania podpisu lub poświadczenia elektronicznego;

7) bezpieczne urządzenie służące do składania podpisu elektronicznego - urządzenie służące do składania podpisu elektronicznego spełniające wymagania określone w ustawie;

8) urządzenie służące do weryfikacji podpisu elektronicznego - sprzęt i oprogramowanie skonfigurowane w sposób umożliwiający identyfikację osoby fizycznej, która złożyła podpis elektroniczny, przy wykorzystaniu danych służących do weryfikacji podpisu elektronicznego lub w sposób umożliwiający identyfikację podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne lub organu wydającego zaświadczenia certyfikacyjne, przy wykorzystaniu danych służących do weryfikacji poświadczenia elektronicznego;

9) bezpieczne urządzenie służące do weryfikacji podpisu elektronicznego - urządzenie służące do weryfikacji podpisu elektronicznego spełniające wymagania określone w ustawie;

10) certyfikat - elektroniczne zaświadczenie, za pomocą którego dane służące do weryfikacji podpisu elektronicznego są przyporządkowane do osoby składającej podpis elektroniczny i które umożliwiają identyfikację tej osoby;

11) zaświadczenie certyfikacyjne - elektroniczne zaświadczenie, za pomocą którego dane służące do weryfikacji poświadczenia elektronicznego są przyporządkowane do podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne lub organu, o którym mowa w art. 30 ust. 1, i które umożliwiają identyfikację tego podmiotu lub organu;

12) kwalifikowany certyfikat - certyfikat spełniający warunki określone w ustawie, wydany przez kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, spełniający wymogi określone w ustawie;

13) usługi certyfikacyjne - wydawanie certyfikatów, znakowanie czasem lub inne usługi związane z podpisem elektronicznym;

14) ⁽²⁾ podmiot świadczący usługi certyfikacyjne - przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.⁽³⁾), Narodowy Bank Polski albo organ władzy publicznej, świadczący co najmniej jedną z usług, o których mowa w pkt 13;

15) kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne - podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, wpisany do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne;

16) znakowanie czasem - usługę polegającą na dołączaniu do danych w postaci elektronicznej logicznie powiązanych z danymi opatrzonymi podpisem lub poświadczeniem elektronicznym, oznaczenia czasu w chwili wykonania tej usługi oraz poświadczenia elektronicznego tak powstałych danych przez podmiot świadczący tę usługę;

17) polityka certyfikacji - szczegółowe rozwiązania, w tym techniczne i organizacyjne, wskazujące sposób, zakres oraz warunki bezpieczeństwa tworzenia i stosowania certyfikatów;

18) odbiorca usług certyfikacyjnych - osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która:

a) zawarła z podmiotem świadczącym usługi certyfikacyjne umowę o świadczenie usług certyfikacyjnych lub

b) w granicach określonych w polityce certyfikacji może działać w oparciu o certyfikat lub inne dane elektronicznie poświadczone przez podmiot świadczący usługi certyfikacyjne;

19) poświadczenie elektroniczne - dane w postaci elektronicznej, które wraz z innymi danymi, do których zostały dołączone lub logicznie z nimi powiązane, umożliwiają identyfikację podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne lub organu wydającego zaświadczenia certyfikacyjne, oraz spełniają następujące wymagania:

a) są sporządzane za pomocą podlegających wyłącznej kontroli podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne lub organu wydającego zaświadczenia certyfikacyjne bezpiecznych urządzeń służących do składania podpisu elektronicznego i danych służących do składania poświadczenia elektronicznego,

b) jakkolwiek zmiana danych poświadczonych jest rozpoznawalna;

20) dane służące do składania poświadczenia elektronicznego - niepowtarzalne i przyporządkowane do podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne lub organu wydającego zaświadczenia certyfikacyjne dane, które są wykorzystywane przez ten podmiot lub organ do składania poświadczenia elektronicznego;

21) dane służące do weryfikacji poświadczenia elektronicznego - niepowtarzalne i przyporządkowane do podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne lub organu wydającego zaświadczenia certyfikacyjne dane, które są wykorzystywane do identyfikacji podmiotu lub organu składającego poświadczenie elektroniczne;

22) weryfikacja bezpiecznego podpisu elektronicznego - czynności, które pozwalają na identyfikację osoby składającej podpis elektroniczny oraz pozwalają stwierdzić, że podpis został złożony za pomocą danych służących do składania podpisu elektronicznego przyporządkowanych do tej osoby, a także że dane opatrzone tym podpisem nie uległy zmianie po złożeniu podpisu elektronicznego.

Art. 4. Certyfikat wydany przez podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, niemający siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nieświadczący usług na jej terytorium, zrównuje się pod względem prawnym z kwalifikowanymi certyfikatami wydanymi przez kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, mający siedzibę lub świadczący usługi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zostanie spełniona jedna z poniższych przesłanek:

1) podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, który wydał ten certyfikat, został wpisany do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne;

2) ⁽⁴⁾ przewiduje to umowa międzynarodowa, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, o wzajemnym uznaniu certyfikatów;

- 3)** ⁽⁵⁾ podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, który wydał ten certyfikat, spełnia wymagania ustawy i została mu udzielona akredytacja w państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- 4)** ⁽⁶⁾ podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, mający siedzibę na terytorium Wspólnoty Europejskiej, spełniający wymogi ustawy, udzielił gwarancji za ten certyfikat;
- 5)** ⁽⁷⁾ certyfikat ten został uznany za kwalifikowany w drodze umowy międzynarodowej zawartej pomiędzy Wspólnotą Europejską a państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi;
- 5a)** ⁽⁸⁾ certyfikat ten został uznany za kwalifikowany w drodze umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 6)** ⁽⁹⁾ podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, który wydał ten certyfikat, został uznany w drodze umowy międzynarodowej zawartej pomiędzy Wspólnotą Europejską a państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi.

Rozdział II

Skutki prawne podpisu elektronicznego

Art. 5. 1. Bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu wywołuje skutki prawne określone ustawą, jeżeli został złożony w okresie ważności tego certyfikatu. Bezpieczny podpis elektroniczny złożony w okresie zawieszenia kwalifikowanego certyfikatu wykorzystywanego do jego weryfikacji wywołuje skutki prawne z chwilą uchylenia tego zawieszenia.

2. Dane w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

3. Bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu zapewnia integralność danych opatrzonych tym podpisem i jednoznaczne wskazanie kwalifikowanego certyfikatu, w ten sposób, że rozpoznawalne są wszelkie zmiany tych danych oraz zmiany wskazania kwalifikowanego certyfikatu wykorzystywanego do weryfikacji tego podpisu, dokonane po złożeniu podpisu.

Art. 6. 1. Bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu stanowi dowód tego, że został on złożony przez osobę określoną w tym certyfikacie jako składającą podpis elektroniczny.

2. Przepis ust. 1 nie odnosi się do certyfikatu po upływie terminu jego ważności lub od dnia jego unieważnienia oraz w okresie jego zawieszenia, chyba że zostanie udowodnione, że podpis został złożony przed upływem terminu ważności certyfikatu lub przed jego unieważnieniem albo zawieszeniem.

3. Nie można powoływać się, że podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu nie został złożony za pomocą bezpiecznych urządzeń i danych, podlegających wyłącznej kontroli osoby składającej podpis elektroniczny.

Art. 7. 1. Podpis elektroniczny może być znakowany czasem.

2. Znakowanie czasem przez kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne wywołuje w szczególności skutki prawne daty pewnej w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego.

3. Uważa się, że podpis elektroniczny znakowany czasem przez kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne został złożony nie później niż w chwili dokonywania tej usługi. Domniemanie to istnieje do dnia utraty ważności zaświadczenia certyfikacyjnego wykorzystywanego do weryfikacji tego znakowania. Przedłużenie istnienia domniemania wymaga kolejnego znakowania czasem podpisu elektronicznego wraz z danymi służącymi do poprzedniej weryfikacji przez kwalifikowany podmiot świadczący tę usługę.

Art. 8. Nie można odmówić ważności i skuteczności podpisowi elektronicznemu tylko na tej podstawie, że istnieje w postaci elektronicznej lub dane służące do weryfikacji podpisu nie mają kwalifikowanego certyfikatu, lub nie został złożony za pomocą bezpiecznego urządzenia służącego do składania podpisu elektronicznego.

Rozdział III

Obowiązki podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne

Art. 9. 1. Prowadzenie działalności w zakresie świadczenia usług certyfikacyjnych nie wymaga uzyskania zezwolenia ani koncesji.

2. Organy władzy publicznej i Narodowy Bank Polski mogą świadczyć usługi certyfikacyjne, z zastrzeżeniem ust. 3, wyłącznie na użytek własny lub innych organów władzy publicznej.

3. Jednostka samorządu terytorialnego może świadczyć usługi certyfikacyjne na zasadach niezarobkowych także dla członków wspólnoty samorządowej.

Art. 10. 1. Kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne wydający kwalifikowane certyfikaty jest obowiązany:

1) zapewnić techniczne i organizacyjne możliwości szybkiego i niezawodnego wydawania, zawieszania i unieważniania certyfikatów oraz określenia czasu dokonania tych czynności;

2) stwierdzić tożsamość osoby ubiegającej się o certyfikat;

3) zapewnić środki przeciwdziałające fałszerstwom certyfikatów i innych danych poświadczanych elektronicznie przez te podmioty, w szczególności przez ochronę urządzeń i danych wykorzystywanych przy świadczeniu usług certyfikacyjnych;

4) zawrzeć umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone odbiorcom usług certyfikacyjnych;

5) poinformować osobę ubiegającą się o certyfikat, przed zawarciem z nią umowy, o warunkach uzyskania i używania certyfikatu, w tym o wszelkich ograniczeniach jego użycia;

6) używać systemów do tworzenia i przechowywania certyfikatów w sposób zapewniający możliwość wprowadzania i zmiany danych jedynie osobom uprawnionym;

7) jeżeli podmiot zapewnia publiczny dostęp do certyfikatów, to ich publikacja wymaga uprzedniej zgody osoby, której wydano ten certyfikat;

8) udostępniać odbiorcy usług certyfikacyjnych pełny wykaz bezpiecznych urządzeń do składania i weryfikacji podpisów elektronicznych i warunki techniczne, jakim te urządzenia powinny odpowiadać;

9) zapewnić, w razie tworzenia przez niego danych służących do składania podpisu elektronicznego, poufność procesu ich tworzenia, a także nie przechowywać i nie kopiować tych danych ani innych danych, które mogłyby służyć do ich odtworzenia, oraz nie udostępniać ich nikomu innemu poza osobą, która będzie składała za ich pomocą podpis elektroniczny;

10) zapewnić, w razie tworzenia przez niego danych służących do składania podpisu elektronicznego, aby dane te z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością wystąpiły tylko raz;

11) publikować dane, które umożliwią weryfikację, w tym również w sposób elektroniczny, autentyczności i ważności certyfikatów oraz innych danych poświadczanych elektronicznie przez ten podmiot oraz zapewnić nieodpłatny dostęp do tych danych odbiorcom usług certyfikacyjnych.

2. Kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne polegające na znakowaniu czasem jest obowiązany spełnić wymogi, o których mowa w ust. 1 pkt 3, 4 i 8, oraz używać systemów do znakowania czasem, tworzenia i przechowywania zaświadczeń certyfikacyjnych, w sposób zapewniający możliwość wprowadzania i zmiany danych jedynie osobom uprawnionym, a także zapewnić, że czas w nich określony jest czasem z chwili składania poświadczenia elektronicznego i uniemożliwiają one oznaczenie czasem innym niż w chwili wykonania usługi znakowania czasem.

3. Osoba wykonująca czynności związane ze świadczeniem usług certyfikacyjnych powinna:

1) posiadać pełną zdolność do czynności prawnych;

2) nie być skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, przestępstwo skarbowe lub przestępstwa, o których mowa w rozdziale VIII ustawy;

3) posiadać niezbędną wiedzę i umiejętności w zakresie technologii tworzenia certyfikatów i świadczenia innych usług związanych z podpisem elektronicznym.

4. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki techniczne i organizacyjne, które muszą spełniać kwalifikowane podmioty świadczące usługi certyfikacyjne, w tym wymagania z zakresu ochrony fizycznej pomieszczeń, w których znajdują się informacje, o których mowa w art. 12 ust. 1, uwzględniając zakres stosowania wydawanych przez nie certyfikatów, wymagania ich ochrony oraz konieczność zapewnienia ochrony interesów odbiorców usług certyfikacyjnych.

5. ⁽¹⁰⁾Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, po zasięgnięciu opinii Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.

Art. 11. 1. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne odpowiada wobec odbiorców usług certyfikacyjnych, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, za wszelkie szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem swych obowiązków w zakresie świadczonych usług, chyba że niewykonanie lub

nienależyte wykonanie tych obowiązków jest następstwem okoliczności, za które podmiot świadczący usługi certyfikacyjne nie ponosi odpowiedzialności i którym nie mógł zapobiec mimo dołożenia należytej staranności.

2. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne nie odpowiada wobec odbiorców usług certyfikacyjnych za szkody wynikające z użycia certyfikatu poza zakresem określonym w polityce certyfikacji, która została wskazana w certyfikacie, w tym w szczególności za szkody wynikające z przekroczenia najwyższej wartości granicznej transakcji, jeżeli wartość ta została ujawniona w certyfikacie.

3. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne nie odpowiada wobec odbiorców usług certyfikacyjnych za szkodę wynikłą z nieprawdziwości danych zawartych w certyfikacie, wpisanych na wniosek osoby składającej podpis elektroniczny.

4. ⁽¹¹⁾Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, który udzielił gwarancji za certyfikat zgodnie z art. 4 pkt 4, odpowiada wobec odbiorców usług certyfikacyjnych za wszelkie szkody spowodowane użyciem tego certyfikatu, chyba że szkoda wynikła z użycia certyfikatu poza zakresem określonym w polityce certyfikacji, która została wskazana w tym certyfikacie.

Art. 12. 1. Informacje związane ze świadczeniem usług certyfikacyjnych, których nieuprawnione ujawnienie mogłoby narazić na szkodę podmiot świadczący usługi certyfikacyjne lub odbiorcę usług certyfikacyjnych, a w szczególności dane służące do składania poświadczeń elektronicznych, są objęte tajemnicą. Nie są objęte tajemnicą informacje o naruszeniach ustawy przez podmiot świadczący usługi certyfikacyjne.

2. Do zachowania tajemnicy, o której mowa w ust. 1, są obowiązane osoby:

1) reprezentujące podmiot świadczący usługi certyfikacyjne;

2) pozostające z podmiotem świadczącym usługi certyfikacyjne w stosunku pracy, w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze;

3) pozostające w stosunku pracy, w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze z podmiotami świadczącymi usługi na rzecz podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne;

4) osoby i organy, które weszły w jej posiadanie w trybie określonym w ust. 3.

3. Osoby, o których mowa w ust. 2, mają obowiązek udzielenia informacji, o których mowa w ust. 1, z wyjątkiem danych służących do składania poświadczeń elektronicznych, wyłącznie na żądanie:

1) sądu lub prokuratora - w związku z toczącym się postępowaniem;

2) ministra właściwego do spraw gospodarki w związku ze sprawowaniem przez niego nadzoru nad działalnością podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne, o którym mowa w rozdziale VII;

3) innych organów państwowych upoważnionych do tego na podstawie odrębnych ustaw - w związku z prowadzonymi przez nie postępowaniami w sprawach dotyczących działalności podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne.

4. Obowiązek zachowania tajemnicy, o której mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 5, trwa przez okres 10 lat od ustania stosunków prawnych wymienionych w ust. 2.

5. Obowiązek zachowania tajemnicy danych służących do składania poświadczeń elektronicznych trwa bezterminowo.

Art. 13. 1. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, z zastrzeżeniem ust. 5 oraz art. 10 ust. 1 pkt 9, przechowuje i archiwizuje dokumenty i dane w postaci elektronicznej bezpośrednio związane z wykonywanymi usługami certyfikacyjnymi w sposób zapewniający bezpieczeństwo przechowywanych dokumentów i danych.

2. W przypadku kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne obowiązek przechowania dokumentów i danych, o których mowa w ust. 1, trwa przez okres 20 lat od chwili powstania danego dokumentu lub danych.

3. W przypadku zaprzestania działalności przez kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, dokumenty i dane, o których mowa w ust. 1, przechowuje minister właściwy do spraw gospodarki albo wskazany przez niego podmiot. Za przechowywanie dokumentów i danych, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki pobiera opłatę, nie wyższą jednak niż równowartość w złotych 1 euro za każdy wydany certyfikat, którego dokumentacja podlega przechowywaniu, obliczoną według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu zaprzestania działalności przez kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne. Opłata ta powinna być przeznaczona na sfinansowanie czynności, o których mowa w zdaniu pierwszym.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, tryb uiszczania i wysokość opłat, o których mowa w ust. 3, uwzględniając ilość oraz planowane koszty przechowywania dokumentów i danych, o których mowa w ust. 1.

5. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne niszczy dane służące do składania poświadczeń elektronicznych niezwłocznie po unieważnieniu lub po upływie okresu ważności zaświadczenia certyfikacyjnego wykorzystywanego do weryfikacji tych poświadczeń.

Rozdział IV

Świadczenie usług certyfikacyjnych

Art. 14. 1. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne wydaje certyfikat na podstawie umowy.

2. ⁽¹²⁾Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne przed zawarciem umowy, o której mowa w ust. 1, jest obowiązany poinformować na piśmie lub w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne ((Dz. U. z 2013 r. poz. 235), w sposób jasny i powszechnie zrozumiały, o dokładnych warunkach użycia tego certyfikatu, w tym o sposobie rozpatrywania skarg i sporów, a w szczególności o istotnych jego warunkach obejmujących:

1) zakres i ograniczenia jego stosowania;

2) skutki prawne składania podpisów elektronicznych weryfikowanych przy pomocy tego certyfikatu;

3) informację o systemie dobrowolnej rejestracji podmiotów kwalifikowanych i ich znaczeniu.

3. W przypadku wydawania certyfikatów niebędących certyfikatami kwalifikowanymi, informacja, o której mowa w ust. 2, powinna również zawierać wskazanie, że podpis elektroniczny weryfikowany przy pomocy tego certyfikatu nie wywołuje skutków prawnych równorzędnych podpisowi własnoręcznemu.

4. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne jest obowiązany udostępnić, na wniosek każdego, istotne elementy informacji, o której mowa w ust. 2.

5. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne jest obowiązany uzyskać pisemne potwierdzenie zapoznania się z informacją, o której mowa w ust. 2, przed zawarciem umowy.

6. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, z zastrzeżeniem art. 10 ust. 1 pkt 2, może korzystać z notarialnego potwierdzenia tożsamości odbiorców usług certyfikacyjnych, jeżeli przewiduje to określona polityka certyfikacji.

7. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, wydając kwalifikowane certyfikaty, jest obowiązany stosować takie procedury ich wydawania, aby uzyskać od osoby ubiegającej się o certyfikat pisemną zgodę na stosowanie danych służących do weryfikacji jej podpisu elektronicznego, które są zawarte w wydanym certyfikacie.

Art. 15. Odbiorca usług certyfikacyjnych jest obowiązany przechowywać dane służące do składania podpisu elektronicznego w sposób zapewniający ich ochronę przed nieuprawnionym wykorzystaniem w okresie ważności certyfikatu służącego do weryfikacji tych podpisów.

Art. 16. 1. Umowa o świadczenie usług certyfikacyjnych powinna być sporządzona w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

2. Nieważność umowy o świadczenie usług certyfikacyjnych nie powoduje nieważności certyfikatu, jeżeli przy jego wydaniu zostały spełnione wymogi określone w art. 14 ust. 2 i 5 oraz uzyskano zgodę, o której mowa w art. 14 ust. 7.

Art. 17. 1. Kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne jest obowiązany do opracowania polityki certyfikacji. Polityka certyfikacji obejmuje w szczególności:

1) zakres jej zastosowania;

2) opis sposobu tworzenia i przesyłania danych elektronicznych, które zostaną opatrzone poświadczeniami elektronicznymi przez podmiot świadczący usługi certyfikacyjne;

3) maksymalne okresy ważności certyfikatów;

4) sposób identyfikacji i uwierzytelnienia osób, którym wydawane są certyfikaty, i podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne;

5) metody i tryb tworzenia oraz udostępniania certyfikatów, list unieważnionych i zawieszonych certyfikatów oraz innych poświadczonych elektronicznie danych;

6) opis elektronicznego zapisu struktur danych zawartych w certyfikatach i innych danych poświadczanych elektronicznie;

7) sposób zarządzania dokumentami związanymi ze świadczeniem usług certyfikacyjnych.

2. Rada Ministrów określa, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, w drodze rozporządzenia, podstawowe wymagania organizacyjne i techniczne dotyczące polityk certyfikacji dla kwalifikowanych certyfikatów, uwzględniając zakres zastosowania tych certyfikatów oraz okresy ich

ważności, konieczność zapewnienia współdziałania różnych urzędzeń do składania i weryfikacji podpisów elektronicznych, zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego oraz uwzględniając standardy Unii Europejskiej.

Art. 18. 1. Bezpieczne urządzenie służące do składania podpisu elektronicznego powinno co najmniej:

- 1) uniemożliwiać pozyskiwanie danych służących do składania podpisu lub poświadczenia elektronicznego;
- 2) nie zmieniać danych, które mają zostać podpisane lub poświadczone elektronicznie, oraz umożliwiać przedstawienie tych danych osobie składającej podpis elektroniczny przed chwilą jego złożenia;
- 3) gwarantować, że złożenie podpisu będzie poprzedzone wyraźnym ostrzeżeniem, że kontynuacja operacji będzie równoznaczna ze złożeniem podpisu elektronicznego;
- 4) zapewniać łatwe rozpoznawanie istotnych dla bezpieczeństwa zmian w urządzeniu do składania podpisu lub poświadczenia elektronicznego.

2. Bezpieczne urządzenie służące do weryfikacji podpisu elektronicznego powinno spełniać następujące wymagania:

- 1) dane używane do weryfikacji podpisu elektronicznego odpowiadają danym, które są uwidaczniane osobie weryfikującej ten podpis;
- 2) podpis elektroniczny jest weryfikowany rzetelnie, a wynik weryfikacji prawidłowo wykazany;
- 3) osoba weryfikująca może w sposób niebudzący wątpliwości ustalić zawartość podpisanych danych;
- 4) autentyczność i ważność certyfikatów lub innych danych poświadczonych elektronicznie jest rzetelnie weryfikowana;
- 5) wynik weryfikacji identyfikacji osoby składającej podpis elektroniczny jest poprawnie i czytelnie wykazywany;
- 6) użycie pseudonimu jest jednoznacznie wskazane;
- 7) istotne dla bezpieczeństwa zmiany w urządzeniu służącym do weryfikacji podpisu elektronicznego są sygnalizowane.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać bezpieczne urządzenia do składania podpisów elektronicznych oraz bezpieczne urządzenia do weryfikacji podpisów elektronicznych, uwzględniając potrzebę zapewnienia nienaruszalności i poufności danych opatrzonych takim podpisem.

4. Badania zgodności urzędzeń, o których mowa w ust. 1 i 2, z wymaganiami ustawy odbywają się zgodnie z odrębnymi przepisami.

5. ⁽¹³⁾Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Służba Kontrwywiadu Wojskowego, zgodnie z właściwością określoną w przepisach o ochronie informacji niejawnych, dokonują oceny przydatności urzędzeń, o których mowa w ust. 1 i 2, do ochrony informacji niejawnych i wydają stosowne certyfikaty bezpieczeństwa.

Art. 19. 1. Za czynności, o których mowa w art. 18 ust. 4 i 5, pobiera się opłatę.

2. ⁽¹⁴⁾Do opłat, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy, o których mowa w art. 18 ust. 4, oraz przepisy ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228).

Art. 20. 1. Kwalifikowany certyfikat zawiera co najmniej następujące dane:

- 1) numer certyfikatu;
- 2) wskazanie, że certyfikat został wydany jako certyfikat kwalifikowany do stosowania zgodnie z określoną polityką certyfikacji;
- 3) określenie podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne wydającego certyfikat i państwa, w którym ma on siedzibę, oraz numer pozycji w rejestrze kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne;
- 4) imię i nazwisko lub pseudonim osoby składającej podpis elektroniczny; użycie pseudonimu musi być wyraźnie zaznaczone;
- 5) dane służące do weryfikacji podpisu elektronicznego;
- 6) oznaczenie początku i końca okresu ważności certyfikatu;
- 7) poświadczenie elektroniczne podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne, wydającego dany certyfikat;
- 8) ograniczenia zakresu ważności certyfikatu, jeżeli przewiduje to określona polityka certyfikacji;

9) ograniczenie najwyższej wartości granicznej transakcji, w której certyfikat może być wykorzystywany, jeżeli przewiduje to polityka certyfikacji lub umowa, o której mowa w art. 14 ust. 1.

2. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, wydając kwalifikowany certyfikat, jest obowiązany zawrzeć w tym certyfikacie inne dane niż wymienione w ust. 1 na wniosek osoby składającej podpis elektroniczny, a w szczególności wskazanie, czy osoba ta działa:

1) we własnym imieniu albo

2) jako przedstawiciel innej osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, albo

3) w charakterze członka organu albo organu osoby prawnej, albo jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, albo

4) jako organ władzy publicznej.

3. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, wydając kwalifikowany certyfikat, potwierdza prawdziwość danych, o których mowa w ust. 2, i powiadamia podmioty, o których mowa w ust. 2 pkt 2-4, o treści certyfikatu oraz poucza o możliwości unieważnienia certyfikatu na ich wniosek.

Rozdział V

Ważność certyfikatów

Art. 21. 1. Certyfikat jest ważny w okresie w nim wskazanym.

2. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne unieważnia certyfikat kwalifikowany przed upływem okresu jego ważności, jeżeli:

1) certyfikat ten został wydany na podstawie nieprawdziwych lub nieaktualnych danych, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 4 i ust. 2;

2) nie dopełnił obowiązków określonych w ustawie;

3) osoba składająca podpis elektroniczny weryfikowany na podstawie tego certyfikatu nie dopełniła obowiązków, o których mowa w art. 15;

4) podmiot świadczący usługi certyfikacyjne zaprzestaje świadczenia usług certyfikacyjnych, a jego praw i obowiązków nie przejmie inny kwalifikowany podmiot;

5) zażąda tego osoba składająca podpis elektroniczny lub osoba trzecia wskazana w certyfikacie;

6) zażąda tego minister właściwy do spraw gospodarki;

7) osoba składająca podpis elektroniczny utraciła pełną zdolność do czynności prawnych.

3. Unieważnienie certyfikatu zgodnie z ust. 2 pkt 2 nie wyłącza odpowiedzialności podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne za szkodę względem osoby składającej podpis elektroniczny.

4. W przypadku istnienia uzasadnionego podejrzenia, że istnieją przesłanki do unieważnienia kwalifikowanego certyfikatu, podmiot świadczący usługi certyfikacyjne jest obowiązany niezwłocznie zawiesić certyfikat i podjąć działania niezbędne do wyjaśnienia tych wątpliwości.

5. Zawieszenie kwalifikowanego certyfikatu nie może trwać dłużej niż 7 dni.

6. Po upływie okresu wymienionego w ust. 5, w przypadku niemożności wyjaśnienia wątpliwości, podmiot świadczący usługi certyfikacyjne niezwłocznie unieważnia kwalifikowany certyfikat.

7. Certyfikat, który został zawieszony, może zostać następnie unieważniony lub jego zawieszenie może zostać uchylone.

8. Certyfikat, który został unieważniony, nie może być następnie uznany za ważny.

9. Minister właściwy do spraw gospodarki składa żądanie, o którym mowa w ust. 2 pkt 6, jeżeli zachodzą przesłanki określone w ust. 2 pkt 1-4 i pkt 7.

10. O unieważnieniu lub zawieszeniu certyfikatu podmiot świadczący usługi certyfikacyjne zawiadamia niezwłocznie osobę składającą podpis elektroniczny weryfikowany na jego podstawie.

11. Zawieszenie lub unieważnienie certyfikatu nie może następować z mocą wsteczną.

Art. 22. 1. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne publikuje listę zawieszonych i unieważnionych certyfikatów.

2. Informacje o zawieszeniu lub unieważnieniu certyfikatu umieszcza się na każdej liście zawieszonych i unieważnionych certyfikatów publikowanej przed dniem upływu okresu ważności certyfikatu oraz na pierwszej liście publikowanej po upływie tego okresu.

3. Lista zawieszonych i unieważnionych kwalifikowanych certyfikatów powinna zawierać w szczególności:

1) numer kolejny listy i wskazanie, że lista została opublikowana zgodnie z określoną polityką certyfikacji i dotyczy certyfikatów wydanych zgodnie z tą polityką;

- 2) datę i czas opublikowania listy z dokładnością określoną w polityce certyfikacji;
- 3) datę przewidywanego opublikowania kolejnej listy;
- 4) określenie podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne wydającego listę i państwa, w którym ma on siedzibę, oraz numer wpisu w rejestrze kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne;
- 5) numer każdego zawieszonoego lub unieważnionego certyfikatu oraz wskazanie, czy został on unieważniony, czy zawieszony;
- 6) datę i czas, z dokładnością określoną w polityce certyfikacji, zawieszenia lub unieważnienia każdego certyfikatu;
- 7) poświadczenie elektroniczne podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne, publikującego listę.

4. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne publikuje informacje o zawieszeniu i unieważnieniu certyfikatu na liście, o której mowa w ust. 1, zgodnie z odpowiednią polityką certyfikacji, jednak nie później niż w ciągu 1 godziny od unieważnienia lub zawieszenia certyfikatu.

5. Zawieszenie i unieważnienie certyfikatu wywołuje skutki prawne od momentu, o którym mowa w ust. 3 pkt 6, który nie może być wcześniejszy niż data i czas publikacji poprzedniej listy zawieszonych i unieważnionych certyfikatów.

Rozdział VI

Udzielanie akredytacji i dokonywanie wpisu do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne

Art. 23. 1. Podmiot świadczący usługi certyfikacyjne lub zamierzający podjąć taką działalność może wystąpić o wpis do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne.

2. Świadczenie usług certyfikacyjnych w charakterze kwalifikowanego podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne wymaga uzyskania wpisu do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne i uzyskania zaświadczenia certyfikacyjnego wykorzystywanego do weryfikowania poświadczeń elektronicznych tego podmiotu, wydanego przez ministra właściwego do spraw gospodarki, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki publikuje, w postaci elektronicznej, listę wydanych zaświadczeń certyfikacyjnych, o których mowa w ust. 2, oraz dane służące do weryfikacji wydanych przez siebie zaświadczeń certyfikacyjnych.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki może, w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, powierzyć podmiotowi świadczącemu usługi certyfikacyjne wytwarzanie i wydawanie zaświadczeń certyfikacyjnych, o których mowa w ust. 2, publikację listy, o której mowa w ust. 3, oraz danych służących do weryfikacji wydanych zaświadczeń certyfikacyjnych.

5. Minister właściwy do spraw gospodarki, na wniosek Prezesa Narodowego Banku Polskiego, upoważnia Narodowy Bank Polski lub wskazany we wniosku podmiot pozostający z Narodowym Bankiem Polskim w stosunku zależności do wykonywania usług, o których mowa w ust. 4. Upoważnienie dla podmiotu zależnego wygasa z mocy prawa w przypadku ustania stosunku zależności od Narodowego Banku Polskiego.

6. Podmioty, o których mowa w ust. 4 i 5, muszą spełniać wymagania ustawy dla kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne w zakresie bezpieczeństwa, wydawania, przechowywania i unieważniania certyfikatów i nie mogą świadczyć usług certyfikacyjnych polegających na wydawaniu certyfikatów.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 4 i 5, minister właściwy do spraw gospodarki, dokonując wpisu do rejestru, o którym mowa w ust. 1, wskazuje podmiotowi świadczącemu usługi certyfikacyjne nazwę i siedzibę podmiotu upoważnionego do wytwarzania i wydawania zaświadczeń certyfikacyjnych.

Art. 24. 1. Wpisu do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne dokonuje się na wniosek podmiotu, który zamierza świadczyć lub świadczy usługi certyfikacyjne.

2. Wniosek o dokonanie wpisu do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę (firmę) wnioskodawcy;
- 2) określenie polityki certyfikacji, zgodnie z którą mają być tworzone i stosowane kwalifikowane certyfikaty lub świadczone inne usługi związane z podpisem elektronicznym;
- 3) miejsce zamieszkania lub siedzibę oraz adres wnioskodawcy;

4) ⁽¹⁵⁾ numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym albo w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz zaświadczenie albo oświadczenie o braku wpisu w rejestrze dłużników niewypłacalnych w Krajowym Rejestrze Sądowym;

5) imiona i nazwiska osób, o których mowa w art. 10 ust. 3, które podmiot ten zatrudnia lub zamierza zatrudnić;

6) informacje o kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym oraz zaświadczenia o niekaralności osób, o których mowa w art. 10 ust. 3;

7) wskazanie technicznych i organizacyjnych możliwości wykonywania czynności w zakresie świadczenia usług certyfikacyjnych;

8) określenie sposobu zapobiegania ujawnianiu informacji, których wykorzystanie mogłoby naruszać interes odbiorców usług certyfikacyjnych;

9) dokumenty przedstawiające sytuację majątkową oraz plan organizacyjny i finansowy działalności wnioskodawcy;

10) dowód uiszczenia opłaty za rozpatrzenie wniosku o dokonanie wpisu do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne;

11) dane służące do weryfikacji poświadczeń elektronicznych składanych przez podmiot w ramach świadczonych przez niego usług certyfikacyjnych;

12) numer identyfikacji podatkowej wnioskodawcy;

13) numer identyfikacyjny REGON wnioskodawcy.

2a. ⁽¹⁶⁾ Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 4, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „*Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.*”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

3. Przepisów ust. 2 pkt 4, 9 i 13 nie stosuje się do wniosku składanego przez organ władzy publicznej lub Narodowy Bank Polski.

4. W przypadku braków we wniosku, minister właściwy do spraw gospodarki wzywa wnioskodawcę do jego uzupełnienia, wyznaczając termin nie krótszy niż 7 dni.

5. Termin, o którym mowa w ust. 4, może zostać przedłużony na umotywowany wniosek wnioskodawcy złożony przed upływem tego terminu.

6. Nieuzupełnienie wniosku w wyznaczonym terminie skutkuje odrzuceniem wniosku.

7. Za rozpatrzenie wniosku o dokonanie wpisu do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne pobiera się opłatę. Uiszczona opłata nie podlega zwrotowi.

8. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór i szczegółowy zakres wniosku, uwzględniając możliwość elektronicznego przetwarzania danych zawartych w formularzach;

2) szczegółowy tryb tworzenia i wydawania zaświadczenia certyfikacyjnego, w tym przez podmioty upoważnione na podstawie art. 23 ust. 4 lub 5, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia poufności tworzenia i wydawania zaświadczenia certyfikacyjnego;

3) wysokość opłat za rozpatrzenie wniosku o dokonanie wpisu do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne, uwzględniając uzasadnione koszty ponoszone w związku z postępowaniem rejestrowym i prowadzeniem rejestru.

Art. 25. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki, po przeprowadzeniu kontroli, dokonuje wpisu do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne albo wydaje decyzję o odmowie dokonania wpisu do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku spełniającego wymogi określone w art. 24 ust. 2.

2. Uzyskanie wpisu do rejestru, o którym mowa w ust. 1, przez podmiot świadczący usługi certyfikacyjne stanowi potwierdzenie, że jest on instytucją posiadającą wystarczający potencjał merytoryczny i techniczny dla wystawcy kwalifikowanych certyfikatów i spełnia wymagania określone w ustawie.

3. Decyzja o dokonaniu wpisu powinna w szczególności określać nazwę polityki certyfikacji, w ramach której dany podmiot może wydawać kwalifikowane certyfikaty lub świadczyć inne usługi związane z podpisem elektronicznym.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki odmawia dokonania wpisu do rejestru, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:

1) wniosek i dołączone do niego dokumenty nie spełniają warunków określonych w ustawie;

2) w dokumentach organizacyjnych podmiotu są zamieszczone postanowienia mogące zagrażać bezpieczeństwu albo w inny sposób naruszać interes odbiorców usług certyfikacyjnych;

3) podmiot został umieszczony w rejestrze dłużników niewypłacalnych;

4) wskazane we wniosku techniczne i organizacyjne możliwości wykonywania czynności w zakresie świadczenia usług certyfikacyjnych nie spełniają warunków określonych na podstawie art. 10 ust. 4, art. 17 ust. 2 i art. 18 ust. 3;

5) osoby, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 5, nie spełniają wymogów wymienionych w art. 10 ust. 3.

Art. 26. 1. Wpis kwalifikowanego podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne obejmuje:

1) imię i nazwisko lub nazwę (firmę) kwalifikowanego podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne;

2) ⁽¹⁷⁾sposób reprezentacji kwalifikowanego podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne oraz numer wpisu do rejestru przedsiębiorców i oznaczenie sądu prowadzącego ten rejestr albo numer wpisu do ewidencji działalności gospodarczej i oznaczenie organu ewidencyjnego;

3) imiona i nazwiska osób reprezentujących kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne;

4) nazwę polityki certyfikacji, w ramach której dany podmiot może wydawać kwalifikowane certyfikaty lub świadczyć inne usługi związane z podpisem elektronicznym;

5) informacje o sumie ubezpieczenia i warunkach umowy, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 4, oraz nazwę zakładu ubezpieczeń;

6) datę dokonania wpisu lub wydania decyzji o wykreśleniu wpisu.

2. Podmiot, który uzyskał wpis do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne, ma obowiązek, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji o dokonaniu wpisu, doręczyć dowód zawarcia umowy, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 4, oraz przedstawić informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 5.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki niezwłocznie po uzyskaniu informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 5, uzupełnia o nie wpis do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne.

4. Jeżeli podmiot, który uzyskał wpis do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne, nie wywiąże się w terminie z obowiązku, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw gospodarki wydaje decyzję o wykreśleniu wpisu w rejestrze kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne.

5. Po dokonaniu wpisu do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne minister właściwy do spraw gospodarki niezwłocznie, jednak nie wcześniej niż w dniu wywiązania się przez podmiot świadczący usługi certyfikacyjne z obowiązku, o którym mowa w ust. 2, wydaje zaświadczenie certyfikacyjne, o którym mowa w art. 23 ust. 2.

Art. 27. 1. Rejestr kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne prowadzi minister właściwy do spraw gospodarki.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, i zaświadczenia certyfikacyjne, o których mowa w art. 23 ust. 2, są jawne i publicznie dostępne, w tym również w formie elektronicznej.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne, wzór tego rejestru oraz szczegółowy tryb postępowania w sprawach o wpis do rejestru, uwzględniając konieczność zapewnienia dostępu do rejestru osobom trzecim oraz możliwość wpisywania wszystkich danych uzyskanych w toku postępowania w sprawie dokonania wpisu do rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne, w tym informacji o likwidacji lub upadłości podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne.

Art. 28. 1. Kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne jest obowiązany zawiadamiać niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od zmiany stanu faktycznego lub prawnego, ministra właściwego do spraw gospodarki o każdej zmianie danych zawartych we wniosku, o którym mowa w art. 24 ust. 2.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany zawiadomić niezwłocznie ministra właściwego do spraw gospodarki o terminie zaprzestania świadczenia usług certyfikacyjnych, nie później jednak niż na 3 miesiące przed planowanym terminem zaprzestania tej działalności.

Art. 29. 1. W przypadku otwarcia likwidacji kwalifikowanego podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne minister właściwy do spraw gospodarki wydaje decyzję o wykreśleniu wpisu w rejestrze kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne.

2. W przypadku ogłoszenia upadłości kwalifikowanego podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne wykreślenie wpisu w rejestrze kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne następuje z mocy prawa.

3. Jeżeli odrębne przepisy nie przewidują likwidacji podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne, minister właściwy do spraw gospodarki wydaje decyzję o wykreśleniu wpisu w rejestrze kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne w przypadku zaprzestania działalności przez ten podmiot.

4. Obowiązek poinformowania ministra właściwego do spraw gospodarki o ogłoszeniu upadłości lub zamknięciu likwidacji ciąży na syndyku lub likwidatorze.

5. ⁽¹⁸⁾W przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości z przyczyn wskazanych w *art. 13 rozporządzenia* ⁽¹⁹⁾ *Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512, z późn. zm.* ⁽²⁰⁾) ust. 2 stosuje się odpowiednio. Obowiązek poinformowania ministra właściwego do spraw gospodarki ciąży na członkach organu osoby prawnej, komplementariuszach osobowej spółki handlowej lub wspólnikach spółki jawnej.

Rozdział VII

Nadzór nad działalnością kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne⁽²¹⁾

Art. 30. 1. ⁽²²⁾Minister właściwy do spraw gospodarki sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy przez kwalifikowane podmioty, zapewniając ochronę interesów odbiorców usług certyfikacyjnych.

2. Zadanie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki realizuje w szczególności poprzez:

- 1)** prowadzenie rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne;
- 2)** wydawanie i unieważnianie zaświadczeń certyfikacyjnych, o których mowa w art. 23 ust. 2;
- 3)** kontrolę działalności podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne pod względem zgodności z ustawą;
- 4)** nakładanie kar przewidzianych w ustawie.

3. Prowadzenie rejestru kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne minister właściwy do spraw gospodarki może powierzyć podmiotom, o których mowa w art. 23 ust. 4 i 5, które spełniają wymagania ustawy dla kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne w zakresie bezpieczeństwa, wydawania, przechowywania i unieważniania certyfikatów i nie świadczą usług certyfikacyjnych polegających na wydawaniu certyfikatów.

Art. 31. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki wydaje decyzję o wykreśleniu wpisu w rejestrze kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne, jeżeli podmiot świadczący usługi certyfikacyjne:

- 1)** prowadzi działalność niezgodnie z przepisami ustawy w sposób zagrażający interesom odbiorców usług certyfikacyjnych lub
- 2)** złoży wniosek o wykreślenie wpisu w rejestrze, lub
- 3)** planuje zakończenie działalności i zawiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki zgodnie z art. 28 ust. 2, lub
- 4)** odmówi poddania się kontroli, o której mowa w art. 38.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, minister właściwy do spraw gospodarki może, zamiast wydania decyzji, wezwać podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, aby w określonym terminie usunął stwierdzone niezgodności i doprowadził swoją działalność do stanu zgodnego z przepisami ustawy.

3. Wydając decyzję, o której mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki może unieważnić zaświadczenie certyfikacyjne, o którym mowa w art. 23 ust. 2, i umieścić je na liście unieważnionych zaświadczeń certyfikacyjnych kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne. Przepisy dotyczące listy unieważnionych certyfikatów, o której mowa w art. 22, stosuje się odpowiednio.

4. Unieważnienie zaświadczenia certyfikacyjnego, o którym mowa w art. 23 ust. 2, wykorzystywanego do weryfikacji poświadczeń elektronicznych składanych przez kwalifikowane podmioty świadczące usługi certyfikacyjne, powoduje nieważność tych poświadczeń, chyba że zostanie udowodnione, że poświadczenie zostało złożone przed unieważnieniem zaświadczenia certyfikacyjnego.

5. Unieważnienie poświadczenia elektronicznego, o którym mowa w ust. 4, wykorzystywanego do weryfikacji ważności certyfikatów wydanych przez kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, powoduje nieważność tych certyfikatów.

6. W przypadku unieważnienia poświadczenia elektronicznego, o którym mowa w ust. 4, wykorzystywanego do weryfikacji ważności usługi znakowania czasem świadczonej przez kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, art. 7 ust. 2 i 3 nie stosuje się.

Art. 32. 1. Dokonując wezwania, o którym mowa w art. 31 ust. 2, minister właściwy do spraw gospodarki może nałożyć na podmiot świadczący usługi certyfikacyjne karę pieniężną do wysokości 50 000 złotych, jeżeli stwierdzone nieprawidłowości były szczególnie rażące.

2. W razie nieusunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, minister właściwy do spraw gospodarki może nałożyć na podmiot świadczący usługi certyfikacyjne karę pieniężną do wysokości 50 000 złotych.

3. Przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1 i 2, minister właściwy do spraw gospodarki jest obowiązany uwzględnić rodzaj i wagę stwierdzonych nieprawidłowości.

4. Kara pieniężna podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 33. 1. W przypadku złożenia poświadczenia elektronicznego z rażącym naruszeniem ustawy, decyzja o wykreśleniu wpisu w rejestrze kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne jest natychmiast wykonalna.

2. ⁽²³⁾W przypadku, o którym mowa w ust. 1, przepisu art. 61 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, 1101 i 1529) nie stosuje się.

Art. 34. Od dnia doręczenia decyzji o wykreśleniu wpisu w rejestrze kwalifikowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne podmiot świadczący usługi certyfikacyjne nie może zawierać umów o świadczenie usług certyfikacyjnych w zakresie polityki certyfikacji, której dotyczy decyzja.

Art. 35. ⁽²⁴⁾1. Kontrolę przeprowadzają pracownicy ministerstwa zapewniającego obsługę ministra właściwego do spraw gospodarki, zwani dalej „kontrolerami”, po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

2. Kontroler, przy wykonywaniu czynności kontrolnych, może korzystać z pomocy osoby niebędącej pracownikiem ministerstwa, o ile jest to niezbędne do przeprowadzenia kontroli.

3. Imienne upoważnienia do przeprowadzenia kontroli wydaje minister właściwy do spraw gospodarki albo z jego upoważnienia dyrektor komórki organizacyjnej ministerstwa zapewniającego obsługę ministra właściwego do spraw gospodarki.

4. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera co najmniej:

- 1)** wskazanie podstawy prawnej;
- 2)** oznaczenie organu kontroli;
- 3)** datę i miejsce wystawienia;
- 4)** imię i nazwisko pracownika ministerstwa gospodarki upoważnionego do przeprowadzenia kontroli oraz numer jego legitymacji służbowej;
- 5)** firmę przedsiębiorcy objętego kontrolą;
- 6)** określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 7)** wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywany termin zakończenia kontroli;
- 8)** podpis osoby udzielającej upoważnienia;
- 9)** pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

5. Z upoważnienia ministra właściwego do spraw gospodarki kontrolę, o której mowa w ust. 1, mogą przeprowadzić również kontrolerzy, którzy są pracownikami podmiotu, o którym mowa w art. 23 ust. 5.

6. W przypadku gdy kontrola odbywa się na podstawie upoważnienia ministra właściwego do spraw gospodarki, podmiotowi oraz jednostce certyfikującej, o których mowa w ust. 5, należy się wynagrodzenie za przeprowadzoną kontrolę.

7. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, zasady wynagradzania za przeprowadzenie kontroli, na podstawie upoważnienia ministra do kontroli, uwzględniając zakres i rodzaj kontroli oraz uzasadnione koszty jej przeprowadzenia.

Art. 36. Minister właściwy do spraw gospodarki przeprowadza kontrolę:

- 1)** z urzędu;
- 2)** na żądanie prokuratora lub sądu, albo innych organów państwowych upoważnionych do tego na podstawie ustaw w związku z prowadzonymi przez nie postępowaniami w sprawach dotyczących działalności podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne.

Art. 37. ⁽²⁵⁾Kontrola ma na celu ustalenie, czy działalność kwalifikowanego podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne jest zgodna z wymaganiami ustawy. Zakres kontroli określa upoważnienie, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lub ust. 5.

Art. 38. W celu prawidłowego przeprowadzenia kontroli:

- 1) kierownicy kontrolowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne mają obowiązek przedkładać, na żądanie kontrolera, wszelkie dokumenty i materiały niezbędne do przygotowania i przeprowadzenia kontroli, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji prawnie chronionych;
- 2) kontrolerzy mają prawo do:
  - a) wstępu do obiektów i pomieszczeń kontrolowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne,
  - b) wglądu do dokumentów i innych nośników informacji, z wyjątkiem danych służących do składania podpisów i poświadczeń elektronicznych oraz innych informacji, które mogą służyć do odtworzenia tych danych, bezpośrednio związanych z kontrolowaną działalnością, oraz zabezpieczania dokumentów i innych materiałów dowodowych, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji prawnie chronionych,
  - c) przeprowadzania oględzin obiektów, innych składników majątkowych i przebiegu czynności związanych ze świadczeniem usług certyfikacyjnych,
  - d) żądania od pracowników kontrolowanych podmiotów świadczących usługi certyfikacyjne udzielenia ustnych lub pisemnych wyjaśnień,
  - e) korzystania z pomocy biegłych i specjalistów.

Art. 39. ⁽²⁶⁾

Art. 39a. ⁽²⁷⁾Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 40. Minister właściwy do spraw gospodarki po zapoznaniu się z protokołem i zastrzeżeniami oraz wyjaśnieniami zgłoszonymi przez kontrolowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne powiadamia ten podmiot o wynikach kontroli i w razie stwierdzenia nieprawidłowości wyznacza termin ich usunięcia, nie krótszy niż 14 dni.

Art. 41. 1. Kontroler jest obowiązany zachować w tajemnicy informacje, które uzyskał w związku z wykonywaniem czynności służbowych.

2. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa również po ustaniu zatrudnienia.

Art. 42. Minister właściwy do spraw gospodarki rozpatruje skargi na podmioty świadczące usługi certyfikacyjne, stosując odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 43. 1. Pracownicy zatrudnieni w komórkach organizacyjnych ministerstwa zapewniającego obsługę ministra właściwego do spraw gospodarki wykonujący zadania określone w ustawie nie mogą wykonywać działalności gospodarczej, być wspólnikami lub akcjonariuszami ani wykonywać obowiązków osoby reprezentującej lub członka rady nadzorczej i komisji rewizyjnej podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne, a także pozostawać z podmiotem świadczącym usługi certyfikacyjne w stosunku pracy, stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze.

2. Przepis ust. 1 nie narusza przepisów o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

Art. 44. Pracownicy zatrudnieni w komórkach organizacyjnych ministerstwa zapewniającego obsługę ministra właściwego do spraw gospodarki wykonujący zadania określone w ustawie, a także osoby wykonujące określone w niej czynności na rzecz tych komórek organizacyjnych na podstawie umowy zlecenia lub innego stosunku prawnego o podobnym charakterze, są obowiązani do zachowania w tajemnicy informacji uzyskanych w związku z wykonywaniem tych czynności.

Rozdział VIII

Przepisy karne

Art. 45. Kto świadczy usługi certyfikacyjne jako kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne bez uprzedniego zawarcia wymaganej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone odbiorcom tych usług, podlega grzywnie do 1 000 000 złotych.

Art. 46. Kto, świadcząc usługi certyfikacyjne, wbrew obowiązkowi określonymu w ustawie nie informuje osoby ubiegającej się o certyfikat o warunkach uzyskania i używania certyfikatu, podlega grzywnie do 30 000 złotych.

Art. 47. Kto składa bezpieczny podpis elektroniczny za pomocą danych służących do składania podpisu elektronicznego, które zostały przyporządkowane do innej osoby, podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 3 albo obu tym karom łącznie.

Art. 48. Kto, świadcząc usługi certyfikacyjne, kopiuje lub przechowuje dane służące do składania bezpiecznego podpisu lub poświadczenia elektronicznego lub inne dane, które mogłyby służyć do ich odtworzenia, podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 3 albo obu tym karom łącznie.

Art. 49. 1. Kto, świadcząc usługi certyfikacyjne, wydaje certyfikat zawierający nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 20 ust. 1, podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 3 albo obu tym karom łącznie.

2. Tej samej karze podlega osoba, która w imieniu podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne umożliwia wydanie certyfikatu, o którym mowa w ust. 1.

3. Tej samej karze podlega osoba, która posługuje się certyfikatem, o którym mowa w ust. 1.

Art. 50. Kto, świadcząc usługi certyfikacyjne, wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 21 ust. 2 pkt 5 i 6, zaniecha unieważnienia certyfikatu, podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 3 albo obu tym karom łącznie.

Art. 51. Kto, świadcząc usługę znakowania czasem jako kwalifikowany podmiot świadczący usługi certyfikacyjne, umożliwia oznaczenie danych czasem innym niż z chwili wykonywania tej usługi oraz poświadcza elektronicznie tak powstałe dane, podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 3 albo obu tym karom łącznie.

Art. 52. 1. Kto, będąc obowiązany do zachowania tajemnicy związanej ze świadczeniem usług certyfikacyjnych, ujawnia lub wykorzystuje, wbrew warunkom określonym w ustawie, informacje objęte tą tajemnicą, podlega grzywnie do 1 000 000 złotych lub karze pozbawienia wolności do lat 3 albo obu tym karom łącznie.

2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 jako podmiot świadczący usługi certyfikacyjne lub jako kontroler albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, podlega grzywnie do 5 000 000 złotych lub karze pozbawienia wolności do lat 5 albo obu tym karom łącznie.

Art. 53. Karom określonym w art. 45-51 podlega także ten, kto dopuszcza się czynów, o których mowa w tych przepisach, działając w imieniu lub w interesie innej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Rozdział IX

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 54. ⁽²⁸⁾(pominięty)

Art. 55. ⁽²⁹⁾(pominięty)

Art. 56. ⁽³⁰⁾(pominięty)

Art. 57. ⁽³¹⁾

Art. 58. 1. Banki i organy władzy publicznej, do dnia 31 grudnia 2002 r., dostosują swoją działalność w zakresie świadczenia usług certyfikacyjnych oraz wykorzystania systemów teleinformatycznych związanych ze świadczeniem tych usług do wymogów ustawy.

2.⁽³²⁾ W terminie do dnia 1 maja 2008 r. organy władzy publicznej umożliwią odbiorcom usług certyfikacyjnych wnoszenie podań i wniosków oraz innych czynności w postaci elektronicznej w przypadkach, gdy przepisy prawa wymagają składania ich w określonej formie lub według określonego wzoru.

3.⁽³³⁾

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w terminie roku od dnia wejścia w życie ustawy, dostosuje przepisy regulujące sposób wnoszenia opłat za czynności administracyjne do wymogów obrotu prawnego z wykorzystaniem podpisu elektronicznego.

Art. 59. 1. Ustawa wchodzi w życie⁽³⁴⁾ po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia⁽³⁵⁾, z wyjątkiem art. 4 pkt 3-6 oraz art. 11 ust. 4, które wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

2. Z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej traci moc przepis art. 4 pkt 2.

PRZYPISY

- (1) 2004-05-01 zmieniony Dz.U.2004.96.959 art. 68
 .....Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych (Dz. Urz. WE L 13 z 19.01.2000).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie - z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej - dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej - wydanie specjalne.

- (2) 2009-03-07 zmieniony Dz.U.2009.18.97 art. 38
 2013-02-25 ujednoczony Dz.U.2013.262
 ..... w brzmieniu zgodnym z tekstem jednolitym
- (3) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1593, z 2011 r. Nr 85, poz. 459, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 120, poz. 690, Nr 131, poz. 764, Nr 132, poz. 766, Nr 153, poz. 902, Nr 163, poz. 981, Nr 171, poz. 1016, Nr 199, poz. 1175, Nr 204, poz. 1195 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2012 r. poz. 855, 1166, 1407, 1445 i 1529.
- (4) 2004-05-01 skreślony Dz.U.2001.130.1450 ust. 2 art. 59
 2013-02-25 ujednoczony Dz.U.2013.262
 .....Treść artykułu 4 pkt 2 została zamieszczona w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 lutego 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2013 r. poz. 262).
- (5) 2004-05-01 wejście w życie Dz.U.2001.130.1450 ust. 1 art. 59
- (6) 2004-05-01 wejście w życie Dz.U.2001.130.1450 ust. 1 art. 59
- (7) 2004-05-01 wejście w życie Dz.U.2001.130.1450 ust. 1 art. 59
- (8) 2004-05-01 dodany Dz.U.2004.96.959 art. 68
- (9) 2004-05-01 wejście w życie Dz.U.2001.130.1450 ust. 1 art. 59
- (10) 2004-01-01 zmieniony Dz.U.2003.124.1152 art. 158
- (11) 2004-05-01 wejście w życie Dz.U.2001.130.1450 ust. 1 art. 59

- (12) 2005-07-21 zmieniony Dz.U.2005.64.565 art. 45
2013-02-25 ujednolicony Dz.U.2013.262
..... w brzmieniu zgodnym z tekstem jednolitym
- (13) 2011-01-02 zmieniony Dz.U.2010.182.1228 art. 143
- (14) 2011-01-02 zmieniony Dz.U.2010.182.1228 art. 143
- (15) 2004-01-01 zmieniony Dz.U.2003.217.2125 art. 6
2011-07-01 zmieniony Dz.U.2011.106.622 art. 39
- (16) 2011-07-01 dodany Dz.U.2011.106.622 art. 39
- (17) 2004-01-01 zmieniony Dz.U.2003.217.2125 art. 6
- (18) 2013-02-25 ujednolicony Dz.U.2013.262
..... w brzmieniu zgodnym z tekstem jednolitym
- (19) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. 1991 r. Nr 118 poz. 512) utraciło moc dnia 1 października 2003 r. na podstawie art. 545 pkt 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. 2003 r. Nr 60 poz. 535).
- (20) Zmiany tekstu jednolitego wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 1994 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 85, poz. 426, z 1996 r. Nr 6, poz. 43, Nr 43, poz. 189, Nr 106, poz. 496 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 54, poz. 349, Nr 117, poz. 751, Nr 121, poz. 770 i Nr 140, poz. 940, z 1998 r. Nr 117, poz. 756, z 2000 r. Nr 26, poz. 306, Nr 84, poz. 948, Nr 94, poz. 1037 i Nr 114, poz. 1193 oraz z 2001 r. Nr 3, poz. 18.
- (21) 2009-03-07 zmieniony Dz.U.2009.18.97 art. 38
- (22) 2009-03-07 zmieniony Dz.U.2009.18.97 art. 38
- (23) 2004-01-01 zmieniony Dz.U.2002.153.1271 art. 83
2013-02-25 ujednolicony Dz.U.2013.262
..... w brzmieniu zgodnym z tekstem jednolitym
- (24) 2009-03-07 zmieniony Dz.U.2009.18.97 art. 38
- (25) 2009-03-07 zmieniony Dz.U.2009.18.97 art. 38
- (26) 2009-03-07 skreślony Dz.U.2009.18.97 art. 38
- (27) 2009-03-07 dodany Dz.U.2009.18.97 art. 38
2013-02-25 ujednolicony Dz.U.2013.262
..... w brzmieniu zgodnym z tekstem jednolitym
- (28) 2013-02-25 ujednolicony Dz.U.2013.262
.....Pominięty przepis zawiera zmiany w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. 1964 r. Nr 16 poz. 93).
- (29) 2013-02-25 ujednolicony Dz.U.2013.262
.....Pominięty przepis zawiera zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. 1997 r. Nr 140 poz. 939).
- (30) 2013-02-25 ujednolicony Dz.U.2013.262
.....Pominięty przepis zawiera zmianę w ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. 1999 r. Nr 82 poz. 928).
- (31) 2004-01-01 skreślony Dz.U.2003.217.2125 art. 6
- (32) 2006-08-15 zmieniony Dz.U.2006.145.1050 art. 2
- (33) 2005-07-21 zmieniony Dz.U.2005.64.565 art. 45

2010-06-17   skreślony   Dz.U.2010.40.230   art. 9

(34) Data wejścia w życie ustawy: 16 sierpnia 2002 r.

(35) Ustawa została ogłoszona w dniu 15 listopada 2001 r.